

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 43, 238

Liikluskindlustuse seadus

Vastu võetud 10.04.2001

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 30. aprilli 2001. a otsusega nr 1050

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse eesmärk

Käesolevas seaduses sätestatakse liikluskindlustus kohustusliku kindlustusena.

§ 2. Kindlustuse objekt

Liikluskindlustus on suurema ohu allika valdaja tsiviilvastutuse kindlustus ning käesoleva seaduse §-s 27 nimetatud juhtudel õnnetusjuhtumite kindlustus.

§ 3. Kindlustuskaitse

(1) Kindlustusandjal või Eesti Liikluskindlustuse Fondil on käesolevast seadusest ja liikluskindlustuse lepingust (edaspidi *leping*) tulenevad kohustused, kui käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud sõidukiga tekitab kindlustusjuhtum.

(2) Teeliiklus käesoleva seaduse tähenduses on käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud sõiduki kasutamine Eesti territooriumil.

(3) Teeliiklus käesoleva seaduse tähenduses ei ole liiklus:

- 1) hoone sees ja sõidukis, välja arvatud hoones asuvas parklas;
- 2) kohas, mis on eraldatud ja tähistatud võistlusteks või treeninguks;
- 3) tegutseva lennuvälja territooriumi osal, mis on liikluseks suletud.

§ 4. Kindlustamisele kuuluv sõiduk

(1) Leping tuleb sõlmida vähemalt kahepartaalise, teel liiklemiseks lubatud mootorsõiduki ja selle haagise suhtes (edaspidi *sõiduk*), millele valmistajatehase poolt lubatud suurim kiirus on üle 15 kilomeetri tunnis ja millel peab olema registreerimismärk. Eelnimetatud sõidukina käsitatakse ka trammi, trollibussi ja nende haagiseid.

(2) Lepingute sõlmimine Kaitsejõudude Peastaabi, Piirivalveameti või Politseiameti valduses olevate sõidukite suhtes ei ole kohustuslik, kui sõiduki registreerimistunnistusel on sõiduki omaniku kohale märgitud eelnimetatud asutus ja sõiduki kohta on rahandusministri poolt kehtestatud korras antud tõend lepingu sõlmimise kohustusest vabastamise kohta. Kui tõend puudub, tuleb sõiduk kindlustada.

§ 5. Kindlustusvõtja ja kindlustatu

(1) Kindlustusvõtja on sõiduki omanik. Kaasomandis oleva sõiduki suhtes sõlmitava lepingu kindlustusvõtja on üks kaasomanikest. Kindlustusvõtja esindajana on sõiduki suhtes lepingut volitatud sõlmima sõiduki registreerimistunnistusele kasutajana märgitud isik, volikirja alusel sõidukit kasutama volitatud isik ning samuti lepingu sõlmimiseks kirjalikult volitatud muu isik.

(2) Sõiduki valdaja on kindlustatu sõltumata sellest, kas valdus on seaduslik või ebaseaduslik. Sõidukit vallanud isik on kindlustatu vaatamata sellele, kas ta on teada või mitte.

§ 6. Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt hüvitatav kahju

Liikluskahju (liikluskindlustuse kindlustusjuhtum) kannatanu suhtes täidab Eesti Liikluskindlustuse Fond liikluskahju tekitanud isiku kindlustusandja kohustusi, kui:

- 1) tundmatuks jäänud sõidukiga tekitati isikukahju või varakahju, välja arvatud mootorsõidukile või selle haagisele tekitatud kahju;
- 2) kindlustusjuhtum põhjustati sõidukiga, mille suhtes kindlustusjuhtumi toimumise ajal ei olnud kehtivat lepingut;
- 3) kindlustusjuhtumi põhjustas isik, kes on kindlustatu lepingus, kus Eesti Liikluskindlustuse Fond on kindlustusandja.

§ 7. Kindlustusandja kohustused

- (1) Kindlustusandjal on kohustus hüvitada kindlustatu tekitatud liikluskahju. Kindlustusandja on kohustatud teenindama kindlustusvõtjaid, kes tema poole pöörduvad.
- (2) Kindlustusandja on kohustatud tagama kannatanute teenindamiseks vajaliku koostöö teiste kindlustusandjate ja Eesti Liikluskindlustuse Fondiga.
- (3) Kindlustusandja on kohustatud vormistama lepingu ühtset *online*-süsteemi kasutades. Kindlustusandja peab *online*-süsteemis edastama Eesti Liikluskindlustuse Fondile saadud teated liiklusõnnetuste ja kindlustusjuhtumite ning väljamakstud hüvitiste kohta.
- (4) Kindlustusandja peab liikluskindlustuse kindlustustegevuse kohta koostama aruanded ning esitama need rahandusministrile ja Eesti Liikluskindlustuse Fondile rahandusministri kehtestatud korras.
- (5) Kindlustusandja poolt käesoleva seaduse rikkumine on võrdsustatud kindlustustegevuse seaduse (RT I 2000, 53, 343) rikkumisega kindlustusandja poolt.

2. peatükk

LIIKLUSKINDLUSTUSE LEPING

§ 8. Liikluskindlustuse leping

- (1) Liikluskindlustuse leping on kirjalik leping. Lepingu tingimused tulenevad käesolevast seadusest.
- (2) Lepingu vormid ja poliiside vormid kinnitab rahandusminister.
- (3) Lepinguliigid on järgmised:
  - 1) tavaleping;
  - 2) piirikindlustusleping.
- (4) Lepingu poolte lepingust tuleneva vaidluse või nõude asjas võivad lepingu pooled pöörduda käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud kindlustuse vahekohtusse. Samuti võib liikluskahju kannatanu pöörduda kindlustusandja vastu kindlustuse vahekohtusse.

§ 9. Tavaleping

- (1) Tavaleping sõlmitakse Eesti registrisse kantud sõiduki suhtes.
- (2) Tavalepingu kindlustusvõtjale väljastatakse tavalepingu poliis või roheline kaart.
- (3) Tavalepingu alusel hüvitatakse Eestis tekitatud liikluskahju. Tavalepingu alusel hüvitatakse roheline kaart kaardile märgitud riikides roheline kaardi kehtimise ajal tekitatud liikluskahju, kui sõiduki kohta on roheline kaart väljastatud.
- (4) Kindlustusvõtjale väljastatud tavalepingu poliisi kehtimise ajal ei või teine kindlustusandja väljastada poliisi samaks või osaliselt kattuvaks perioodiks.

§ 10. Roheline kaart

- (1) Roheline kaart on välisriigis kehtiv liikluskindlustuse tavalepingu poliisi vorm.
- (2) Rohelise kaardi võib kindlustusvõtjale väljastada üksnes kehtiva tavalepingu kindlustusandja. Samuti võib roheline kaardi väljastada sõiduki suhtes, mis on Eestis registreeritud, kuid lepinguta.
- (3) Roheline kaart kehtib poliisil märgitud ajal ja riikides.
- (4) Rohelise kaardi võib väljastada Eestis registreeritud sõiduki suhtes. Nimetatud juhul kehtib leping riigis, mille *Council of Bureaux* liikmeks on Eesti Liikluskindlustuse Fondil asjakohane leping. Leping kehtib välisriigis tingimustel, mis tulenevad selle riigi õigusaktidest ning *Council of Bureaux* liikmete vahel sõlmitud lepingutest. Liikluskindlustuse rahvuslik büroo Eestis on Eesti Liikluskindlustuse Fond.
- (5) Rohelise kaardi väljastamise korral rakendatakse Eesti Liikluskindlustuse Fondi kinnitatud tariife.

§ 11. Rohelise kaardi väljastamise õigus

(1) Rohelise kaardi väljastamise õigus on Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmel kooskõlas *Council of Bureaux*' põhikirja ja otsustega ning Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt sõlmitud lepingutega.

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fondi ettepanekul võib rahandusminister tunnistada kindlustusandja liikluskindlustuse tegevusloa kehtetuks, kui kindlustusandja ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud.

(3) Lepingute sõlmimise õiguse lõppemisel peab kindlustusandja roheliste kaartide väljastamise viivitamata lõpetama ja Eesti Liikluskindlustuse Fondile üle andma kõik kindlustusvõtjale väljastamata poliiside blanketid.

§ 12. Piirikindlustusleping

(1) Piirikindlustusleping sõlmitakse välisriigis registreeritud või Eestis registreerimata sõiduki või mis tahes sõiduki suhtes, mis on lepinguta.

(2) Piirikindlustuslepingu alusel hüvitatakse Eestis tekitatud liikluskahju.

(3) Piirikindlustuslepingu kindlustusandja on Eesti Liikluskindlustuse Fond.

(4) Piirikindlustuslepingu tariifid kinnitab Eesti Liikluskindlustuse Fond.

§ 13. Teabe edastamine

(1) Kindlustusvõtja peab kindlustusandjale teatama lepingu sõlmimiseks vajalikud andmed. Kindlustusandja nõudel tuleb andmed edastada kirjalikult.

(2) Kindlustusvõtja peab kindlustusandjale viivitamata kirjalikult teatama lepingu sõlmimisel esitatud andmete muutumisest. Kui andmete muutumisest ei ole teatatud ja andmete muutumise tõttu suureneb kindlustusmakse üle 20 protsendi, võib kindlustusandja kindlustusvõtjalt nõuda leppetrahvi 500 krooni iga teabe edastamisega viivitatud kalendrikuu kohta, kuid mitte üle 1000 krooni.

§ 14. Lepingu tähtaeg

(1) Tavaleping on tähtajatu.

(2) Piirikindlustusleping kehtib poliisile märgitud ajal.

(3) Leping lõpeb või lõpetatakse käesolevas seaduses sätestatud juhtudel.

§ 15. Poliisi kehtivus

(1) Leping ei jõustu ja poliisi kehtivus ei alga varem kui kell 00.00 poliisi väljastamisele järgneval kalendripäeval ja mitte enne eelneva poliisi lõppemist. Järgnevate poliiside kehtivus algab poliisile märgitud ajal, kui kellaaeg ei ole märgitud, siis 00.00.

(2) Poliisi kehtivus lõpeb poliisile märgitud kalendripäeval kell 24.00.

(3) Poliis väljastatakse üheks päevaks kuni 12 kuuks.

(4) Kindlustusandjal ei ole kohustust järgneva poliisi väljastamiseks, kui kindlustusvõtjal on kindlustusmakse võlgnevus.

§ 16. Elatanud või puudega kindlustusvõtja soodustus

(1) Kindlustusandja peab andma kuni 50 protsenti kindlustusmakse soodustust 60-aastasele ning vanemale kindlustusvõtjale või puudega kindlustusvõtjale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustusvõtja saab kindlustusmakse tasumisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud soodustuse, kui täidetud on järgmised tingimused:

1) kindlustusvõtja on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud elatanud isik või puudega isik ja sõidukit ei kasutata ettevõtluseks;

2) sõidukit ei anta muude isikute kasutusse kui registreerimistunnistusele märgitud sõiduki omanikule ja kasutajatele;

3) sõiduki registreerimistunnistusele on kantud kuni kaks kasutajat, kes on 55-aastased või vanemad või puudega kindlustusvõtja hooldaja, ja kasutajate isikukoodid. Puudega kindlustusvõtja sõiduki registreerimistunnistusele kantud kasutajate kohta eespool sätestatud vanusepiirang ei kehti.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustusvõtja sõidukit kasutab kindlustusvõtja sõidukis viibimiseta muu isik kui kindlustusvõtja või registreerimistunnistusele märgitud kasutaja ja sõiduki kohta esitati

poliis märkega «SOODUSTUS», siis edastab selle tuvastanud politseiametnik või kindlustusandja teate Eesti Liikluskindlustuse Fondile.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustusvõtja võib lubada ise sõidukis viibides sõidukit juhtida sõiduki registreerimistunnistusele märkimata isikul. Liiklusõnnetuse korral liiklusõnnetuse toimumise kohas osalenute poolt koostatud dokumentidel peab sellisel juhul lisaks sõidukit juhtinud isiku allkirjale olema kindlustusvõtja nimi ja allkiri. Kui kindlustusvõtja sai liiklusõnnetuses isikukahju, siis pole tema allkiri vajalik.

(5) Kui tuvastatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4 sätestatud tingimuste rikkumine, ei anta kindlustusvõtjale soodustust 24 kuu jooksul, arvates rikkumise tuvastamisest.

(6) Kui käesolevas paragrahvis nimetatud soodustuse saanud kindlustusvõtja sõidukit soovitakse kasutada muul viisil, kui on käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud, tuleb taotleda teine poliis ja tasuda kindlustusmakse osa, mille võrra saadi soodustust.

§ 17. Kohesest sundtäitmisest teavitamise kohustus

(1) Kindlustusandja on kohustatud lepingu sõlmimisel teavitama kindlustusvõtjat sellest, et kindlustusmakse tasumata jätmisel on kindlustusandjal õigus esitada leping koheseks sundtäitmiseks kohtutäiturile käesoleva seaduse § 18 lõike 6 ja § 19 lõike 13 alusel.

(2) Poliisil peab olema märgitud kindlustusvõtja kohustus alluda kindlustusmakse tasumata jätmisel kohesele sundtäitmisele.

(3) Interneti vahendusel sõlmitud lepingu korral peab kindlustusvõtjale edastama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe Interneti vahendusel.

§ 18. Kindlustusmakse tasumata jätmine

(1) Kindlustusmakse tasumata jätmisel lõpeb leping käesoleva seaduse §-s 22 sätestatud korras.

(2) Kui poliisile märgitud poliisi kehtimise aeg lõpeb, kuid sõiduki kohta ei ole uut poliisi väljastatud ega taotletud lepingu maksevabaks muutmist, on kindlustusvõtjal kindlustusmaksete tasumise kohustus kuni lepingu lõppemise või maksevabaks muutumiseni.

(3) Kindlustusandjal on kohustus poliisi väljastada vaid perioodi kohta, mille eest on tasutud.

(4) Kindlustusmakse tasumata jätmise korral ei nõuta sisse enam kui 18 kuu kindlustusmakse ja viivis.

(5) Kindlustusmakse tasumata jätmise korral võib kindlustusandja nõuda viivist 0,1 protsenti tasumata kindlustusmakse summast päevas. Viivise summa on piiratud tasumata kindlustusmakse summaga.

(6) Tasumata kindlustusmakse korral on kindlustusandjal õigus esitada leping kohtutäiturile täitemenetluse läbiviimiseks.

§ 19. Maksevaba leping

(1) Lepingu maksevaba periood on aeg, millal leping kehtib, kuid kindlustusvõtjal ei ole kindlustusmakse tasumise kohustus.

(2) Kui kindlustusvõtja ei soovi sõidukit kasutada, muudetakse leping tema taotlusel maksevabaks.

(3) Leping muudetakse maksevabaks, kui kindlustusvõtja esitab kindlustusandjale sellekohase suulise või kirjaliku taotluse ning kindlustusandja väljastab kindlustusvõtjale kirjaliku kinnituse selle kohta, et leping on muudetud maksevabaks. Maksevaba periood lõpetatakse, kui kindlustusvõtja esitab kindlustusandjale sellekohase suulise või kirjaliku taotluse ning kindlustusandja väljastab uue poliisi. Leping muutub poliisi kehtimise lõppemisel maksevabaks, kui pooled ei ole kokku leppinud, et enne eelneva poliisi kehtivuse lõppemist väljastab kindlustusandja järgneva poliisi. Leping ei muutu maksevabaks, kui lõpeb rohelise kaardi kehtivus, kuid kehtib teine sama tavalepingu poliis.

(4) Lepingut ei muudeta maksevabaks, kui on väljastatud poliisi duplikaat selle aja kohta, milleks leping soovitakse maksevabaks muuta.

(5) Kui leping on muudetud maksevabaks, teeb kindlustusandja poliisile märke poliisi kehtetuse kohta ning eemaldab poliisilt osa, millel on näidatud poliisi kehtivuse aeg, ja tagastab poliisi kindlustusvõtjale.

(6) Poliisi kehtimise lõpuni jäänud aja eest tasutud kindlustusmakse osa tagastatakse kindlustusvõtjale. Tagastatavast kindlustusmaksest võib asjaajamiskulude katteks kinni pidada kuni 100 krooni.

(7) Lepingu maksevabal perioodil ei või nimetatud sõidukiga liikluses osaleda, kuid kindlustusandjal on lepingust tulenevad õigused ja Eestis tekitatud liikluskahju hüvitamise kohustus.

(8) Kui sõiduk osaleb liikluses lepingu maksevabal perioodil, siis on kindlustusvõtjal kohustus tasuda kindlustusandjale lepingu maksevaba perioodi eest kolmekordne kindlustusmaks.

(9) Kui sõiduk osaleb liikluses lepingu maksevabal perioodil ja põhjustab liikluskahju, siis on kindlustusandjal õigus kindlustusvõtjalt sisse nõuda maksevaba perioodi eest kuuekordne kindlustusmaks või tagasi nõuda kahju hüvitamise kulud ja juhtumi käsitluskulud.

(10) Maksevaba perioodi eest kindlustusmaksete sissenõudmisel ei nõuta makseid sisse enam kui 18 kuu eest.

(11) Kõrgendatud kindlustusmaksete sissenõudmisel loetakse maksevaba perioodi pikkuseks ajavahemik lepingu maksevabaks muutumisest kuni sõiduki liikluses osalemise tuvastamiseni.

(12) Kui kindlustusandja väljastab uue poliisi, lõpeb lepingu maksevaba periood poliisi kehtimise algusest.

(13) Lepingu maksevabal perioodil sõidukiga liikluses osalemise eest käesoleva paragrahvi lõigetes 8 ja 9 sätestatu alusel tasumisele kuuluva kõrgendatud kindlustusmaks tasumata jätmise korral on kindlustusandjal õigus esitada leping kohtutäiturile täitemenetluse läbiviimiseks.

§ 20. Lepingu lõppemine

(1) Leping ei lõpe tagasiulatuvalt.

(2) Leping lõpetatakse, kui kindlustusandjale on esitatud lõppemise põhjust tõendav dokument, järgmistel juhtudel:

1) kui sõiduk on registrist kustutatud;

2) kui sõiduk on ärandatud, varastatud või röövitud ja esitatakse asjakohane politseiametniku poolt väljastatud tõend.

(3) Leping lõpeb juriidilisest isikust kindlustusvõtja lõppemise korral. Sõiduki omandiõiguse üleminekul õigusjärglasele asub sõiduki omandanud isik lepingus kindlustusvõtja kohale.

(4) Kui sõiduk on võõrandatud välisriigi kodanikule või välisriigis registreeritud isikule ega ole Eestis registreeritud, siis on tavaleping lõppenud.

(5) Leping lõpeb käesoleva seaduse § 61 lõikes 7 ja § 64 lõikes 5 sätestatud juhtudel.

(6) Lepingu lõppemisel tagastatakse eelseisva perioodi eest tasutud kindlustusmaks osa ja sooritatakse käesoleva seaduse § 19 lõikes 5 sätestatud toimingud.

§ 21. Lepingu sõlmimine teise kindlustusandjaga

(1) Kindlustusvõtja saab sõlmida lepingu teise kindlustusandjaga enne eelneva lepingu poliisi kehtivuse lõppemist. Lepingu maksevabal perioodil võib lepingu teise kindlustusandjaga sõlmida igal ajal. Eelnev leping lõpeb, kui jõustub järgnev leping.

(2) Kui kindlustusvõtja on sõlminud tavalepingu teise kindlustusandjaga, jõustub järgnev leping ja lõpeb eelnev leping hetkel, kui lõpeb eelneva lepingu poliisi kehtivus.

§ 22. Lepingu lõpetamine kindlustusandja algatusel

(1) Kindlustusandjal on õigus leping lõpetada, kui leping on olnud maksevaba 12 kuud järjest või kindlustusmaksed ei ole lepingut rikkudes tasutud vähemalt kolm kuud järjest, kuid mitte enne kehtiva poliisi lõppemist.

(2) Lepingu lõpetamisest peab kindlustusandja kirjalikult ette teatama kindlustusvõtjale ja Eesti Liikluskindlustuse Fondile vähemalt 15 päeva. Teates tuleb ära näidata lepingu lõpetamise aeg.

(3) Isiku suhtes, kellega leping on kindlustusmaks tasumata jätmise tõttu lõpetatud, võib kindlustusandja suurendada tasumisele kuuluvat kindlustusmaks lepingu lõpetamisele järgneval kahel kalendriaastal.

§ 23. Leping sõiduki võõrandamisel

(1) Sõiduki võõrandamisel astub sõiduki omandanud isik sõiduki suhtes sõlmitud lepingus kindlustusvõtja kohale. Sõiduki omaniku surma korral astub sõiduki õiguspärane valdaja lepingus kindlustusvõtja kohale.

(2) Kindlustusandja arvutab kindlustusmaksed vastavalt uue kindlustusvõtja andmetele.

(3) Kindlustusvõtja muutumisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul ei lähe sõiduki omandanud isikule üle sama lepingu eelneva kindlustusvõtja poolt möödunud perioodil tasumata kindlustusmaksete ja viiviste tasumise kohustus. Nimetatud kohustuse peab täitma eelnev kindlustusvõtja.

(4) Kindlustusvõtja muutumisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul ei tagasta kindlustusandja tasutud kindlustusmakseid. Kui on tasutud kindlustusmakse ettemaks, loetakse see tasutuks uue kindlustusvõtja poolt.

(5) Eesti Riiklikul Autoregistrikeskusel ning sõiduki omandanud isikul on kohustus kirjalikult või *online*-süsteemis viivitamata teavitada Eesti Liikluskindlustuse Fondi või kindlustusandjat sõiduki omaniku vahetumisest.

§ 24. Lepingu sõlmimine piiril

(1) Sõidukiga sõites võib riigipiiri (ajutist kontrolljoont) ületada üksnes kehtiva poliisi olemasolul.

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fond tagab lepingute sõlmimise kõigis piiriületuskohtades asuvates tollipunktides. Piirirajatise valdaja tagab lepingu sõlmimiseks vajaliku ruumi ja sideliini piirirajatises.

(3) Tolliamet ja Piirivalveamet tagavad kõigi piiri ületanud sõidukite poliiside kontrollimise piiriületuskohtades.

(4) Piirivalveamet tõkestab piirilt edasisõidu kõigil sõidukitel, mille suhtes ei esitata poliisi või käesoleva seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud tõendit.

§ 25. Lepingu kontrollimine

(1) Politseiametnik nõuab dokumentide kontrollimisel sõidukijuhilt poliisi esitamist ja teatab Vabariigi Valitsuse poolt ettenähtud korras Eesti Liikluskindlustuse Fondile kõigist juhtudest, kui liikluses osalenud sõiduki kohta ei esitatud kehtivat poliisi.

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fond tagab volitatud politseiametnikele *onlinesüsteemis* juurdepääsu Eesti Liikluskindlustuse Fondi andmebaasile.

(3) Teeliikluses osaleva sõiduki suhtes ei tehta registritoiminguid ega tehnilist ülevaatus, kui ei esitata kehtivat poliisi või käesoleva seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud tõendit.

3. peatükk

KINDLUSTUSJUHTUM JA KAHJU SUURUSE MÄÄRAMINE

§ 26. Kindlustusjuhtum

(1) Liikluskindlustuse kindlustusjuhtum (liikluskahju) on kindlustamisele kuuluva sõidukiga käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel kahju tekitamine.

(2) Liikluskahjuga on tegemist ainult siis, kui samal ajal esinevad järgmised tingimused:

- 1) teeliikluses on tekitatud kahju kindlustamisele kuuluva sõidukiga;
- 2) kahju on tekitatud sõiduki liikumise või paiknemise tagajärjel;
- 3) esineb põhjuslik seos sõiduki liikumise või paiknemise ja tekitatud kahju vahel;
- 4) sõiduki valdajal on tsiviilvastutus seoses kahju tekitamisega.

(3) Liikluskahju on sõidukilt või koormast eraldunud osade, samuti muude esemete liikumise tagajärjel tekkinud kahju, mis on põhjuslikus seoses sõiduki liikumisega. Seejuures on oluline, kas kokkupõrge eelnimetatud asjadega toimus kannatanu süül või mitte ja kas kannatanu oleks saanud õnnetust vältida.

(4) Liikluskahju hüvitatakse käesoleva seaduse ja lepingu alusel vastavalt kindlustatu vastutuse ulatusele ning sõltumata kannatanu osalemisest liiklusõnnetuses, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 27 sätestatud erandid.

§ 27. Isikukahju hüvitamine, olenemata kindlustatu vastutusest

(1) Jalakäijale sõidukiga tekitatud isikukahju hüvitatakse ka siis, kui sõiduki valdaja ei ole vastutav tekitatud kahju eest.

(2) Liikluskahju tekitanud sõidukijuhi ravikulu hüvitatakse, vaatamata tema vastutusele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud ei kohaldata, kui lõikes 1 nimetatud kannatanu või lõikes 2 nimetatud juht põhjustas liikluskahju seoses enesevigastamise või enesetapuga või oli liikluskahju toimumise hetkel alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine mõju all.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule hüvitatakse kahju, kui ta oli liiklusõnnetuse toimumise ajal alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine mõju all ja kui liiklusõnnetuse tekkimine ei olnud põhjuslikus seoses isiku eelnimetatud seisundiga.

§ 28. Liikluskahju koostis

(1) Liikluskahju on käesolevas seaduses piiritletud kahju, mis on liiklusõnnetuse tagajärjel tekitatud füüsilise isiku tervisele (isikukahju) või füüsilise või juriidilise isiku varale (varakahju). Liikluskahju hinnatakse ainelise kahjuna rahas.

(2) Isikukahju on:

- 1) ajutisest töövõimetusel tulenev kahju;
- 2) püsivast töövõimetusel tulenev kahju;
- 3) kannatanu ravikulud;
- 4) surmaga lõppenud liiklusõnnetuse korral ülalpeetava elatise vähenemine või kaotus, samuti matusekulu;
- 5) isikukahjuga seotud valu ja vaev.

(3) Varakahju on:

- 1) vara rikkumise või hävimise kahju;
- 2) mõistlikud ja vajalikud kulud õigusabile ja ekspertiisile.

(4) Sõiduki hävimise või vigastustega seotud kahjuks loetakse Eesti Riikliku Autoregistrikeskuse toimingute eest tasutud riigilõivu, kui seoses liikluskahjuga tuli teha registritoiminguid. Samuti loetakse sõiduki hävimise või vigastustega seotud kahjuks mõistlikud kulutused selle sõiduki parkimisele.

§ 29. Ajutisest töövõimetusel tulenev kahju

(1) Õigus ajutisest töövõimetusel tuleneva kahju hüvitisele on füüsilisel isikul, kelle sotsiaalmaksuga maksustatav tulu vähenes seoses tervisekahjustusega liikluskahju tagajärjel.

(2) Hüvitise suuruse määramise arvestuslikuks aluseks on keskmine netosissetulek kalendripäeva kohta (edaspidi *netotulu*). Netotulu arvutatakse isiku poolt eelneva perioodi jooksul saadud sotsiaalmaksuga maksustatavast sissetulekust, millest arvatakse maha tulumaks ja mis jagatakse perioodi pikkusega kalendripäevades.

(3) Hüvitise suurus kalendripäeva kohta leitakse liikluskahju tekkimisele eelnenud netotulu ja ajutise töövõimetusel aja netotulu vahena.

(4) Hüvitise kogusuurus leitakse, korrutades ajutise töövõimetusel kalendripäevade arvu käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hüvitise suurusega kalendripäeva kohta ja lahutades tulemist muu kohustusliku kindlustuse või seaduse alusel saadud hüvitise või kompensatsiooni.

(5) Kannatanu netotulu enne liikluskahju tekkimist leitakse:

- 1) võttes arvesse kuu vahetult liikluskahju tekkimisele eelnenud kuu jooksul saadud sissetuleku ja kalendripäevade arvu;
- 2) kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik sai liikluskahju tekkimisele vahetult eelnenud ajal sissetulekut kuuest kalendrikuust lühemal perioodil, võetakse arvesse tegelik sissetulek nimetatud perioodil ja sellele vastava perioodi pikkus kalendripäevades;
- 3) kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on liikluskahju tekkimise ajal ettevõtja, võetakse arvesse viimase kahe kalendriaasta tuludeklaratsioonis deklareeritud sotsiaalmaksuga maksustatav tulu, ühekordsete tulude saajal viimase viie kalendriaasta hulgast tema poolt valitud kahe kalendriaasta sissetulek ja vastava perioodi pikkus kalendripäevades;
- 4) kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik oli enne liikluskahju tekkimist olnud ettevõtja vähem kui kaks kalendriaastat, võetakse hüvitise määramisel aluseks sissetulek ettevõtjana tegutsenud perioodil ja selle perioodi pikkus kalendripäevades;
- 5) mittetöötava või töötu isiku puhul, kes enne liikluskahju oli töövõimeline ja kes ei ole alla 16-aastane ega pensioniealine, on sissetuleku arvestamise aluseks liiklusõnnetuse ajal kehtinud kuupalga alammäär.

§ 30. Püsivast töövõimetusel tulenev kahju

(1) Õigus püsivast töövõimetusel tuleneva kahju hüvitisele on füüsilisel isikul, kelle sotsiaalmaksuga maksustatav sissetulek vähenes seoses liikluskahju tagajärjel tekkinud püsiva tervisekahjustusega.

(2) Püsiva töövõime kaotus (invaliidsus) peab olema tõendatud õigusaktides sätestatud korras.

(3) Hüvitise suurus kalendripäeva kohta leitakse analoogiliselt käesoleva seaduse §-s 29 sätestatud korrale.

(4) Püsiva töövõime kaotuse hüvitis määratakse kuu kohta, korrutades hüvitise suuruse kalendripäeva kohta 30-ga ja lahutades tulemist muu kohustusliku kindlustuse või seaduse alusel pidevalt määratud hüvitise või kompensatsiooni summa kuu kohta.

(5) Püsiva töövõime kaotuse hüvitis arvutatakse ümber, kui:

- 1) on suurenenud kannatanu töötasu;

2) on muutunud kannatanu kindlustusjuhtumist saadav muu kohustusliku kindlustuse hüvitis või muu toetus, hüvitis või kompensatsioon;

3) kannatanul on tekkinud õigus vanaduspensionile.

(6) Püsiva töövõime kaotuse hüvitise ümberarvutamisel seoses kannatanu õigusega vanaduspensionile võetakse tema netotulust enne liikluskahju tekkimist arvesse 60 protsenti.

(7) Püsiva töövõime kaotuse hüvitise maksmine lõpetatakse, kui on lõppenud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud töövõimekaotus või kui kannatanu sureb.

(8) Püsiva töövõime kaotuse hüvitis indekseeritakse väljamakse kuule eelnenud kuul avaldatud hinnatõusu indeksiga liikluskahju tekkimise kuu hinnataseme suhtes. Kindlustusandja peab eraldi arvestust hinnatõusust tingitud kulude kohta.

(9) Püsiva töövõime kaotuse hüvitis makstakse välja igakuiselt järgneva kuu 15. kuupäevaks.

(10) Püsiva töövõime kaotuse korral hüvitatakse põhjendatud kulutused ühekordselt sotsiaalministri poolt kehtestatud piirides:

1) uue eriala õppimiseks, kui omandatud eriala suurendab kannatanu toimetulekut;

2) toimetulekuks vajalike abivahendite muretsemiseks;

3) eluaseme kohandamiseks liikumispuude korral.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud hüvitis makstakse välja vastava teenuse osutajale või tegeliku kulu teostajale kulu tõendava dokumendi alusel.

§ 31. Kannatanu ravikulud

(1) Ravikulud hüvitatakse raviastutusele või muule pädevale isikule, kes on:

1) ravinud liiklusõnnetusest tingitud tervisekahjustusi;

2) osutanud teenust traumajärgsete tüsistuste kergendamisel.

(2) Kannatanule hüvitatakse järgmised ravikulud:

1) tervisekahjustuse ravimise kulud;

2) ravimite soetamise kulud;

3) raviga seotud raviastutuse külastamiseks tehtud transpordikulud;

4) muud otsesed kulud, mis ei sisaldu käesoleva lõike punktis 1.

(3) Põhjendatuks loetakse kulutusi, mis ei ületa õigusaktide alusel sätestatud ravikulude teenuste hindu või hindade keskmist taset vastavate teenuste turul.

(4) Hüvitis makstakse välja tegelikku kulu tõendavate dokumentide alusel.

(5) Isikukahju korral peab kindlustusandjale esitama tõendid liikluskahjule eelnenud ja liikluskahjust tingitud tervisekahjustuste ja ravimise kohta.

§ 32. Surmaga lõppenud liiklusõnnetusest tulenev kahju

(1) Surmaga lõppenud liiklusõnnetuse korral on hüvitise saamise õigus:

1) hukkunu matuseid korraldanud isikul;

2) isikutel, kelle elatiseks kujunenud summa vähenes hukkunu osa äralangemise tõttu pere ülalpidamiskuludest.

(2) Hukkunu matusekulud hüvitatakse kulusid tõendavate dokumentide alusel isikule, kes neid kulusid on tegelikult kandnud. Kui kulusid on kandnud mitu isikut, hüvitatakse kahju igale isikule eraldi. Hüvitamisele kuuluvad kõik otseselt hukkunu matmisega seotud mõistlikud kulud.

(3) Vajaduse korral maksab kindlustusandja matusekulude katmiseks avanssi kuni 60 protsendi ulatuses hüvitisest.

(4) Elatise vähenemise hüvitis (edaspidi *kindlustuspension*) määratakse pere igale liikmele, kelle elatis vähenes hukkunu osa äralangemise tõttu, lähtudes järgmistest põhimõtetest:

1) hukkunu ülalpeetavaiks (pereliikmeks) võivad olla tema lesk, alaealised lapsed, töövõimetud täisealised lapsed, ülalpidamisel olnud töövõimetud vanemad, muud ülalpidamisel olnud töövõimetud isikud;

2) pere elatise moodustavad pereliikmete sissetulek, perioodiliselt makstavad pensionid, abirahad ja alimendid (elatis);

3) pere elatisest moodustavad pere üldkulud kuni 30 protsenti. Ülejäänud elatise summa jaotatakse pere liikmete vahel, kusjuures perekonnapeale arvestatakse kolm osa, tema abikaasale kaks osa ja ülejäänud pereliikmetele igapähele üks osa. Perekonnapea käesoleva seaduse tähenduses on pereliikmetest kõige suuremat perioodilist tulu saav isik;

4) pere iga liikme elatise summast hüvitatakse perioodiliselt makstava kindlustuspensionina see osa, mille tema elatisest kattis hukkunu. Lisaks hüvitatakse perekonnapeale see osa perekonna üldkuludest, mille kattis hukkunu;

5) kindlustuspension määratakse, arvestades käesoleva seaduse § 29 lõikes 5 sätestatud sissetuleku arvutamise reegleid.

(5) Määratud kindlustuspension arvutatakse ümber, kui:

- 1) kindlustuspensioni saava pereliikme sissetulek on suurenenud, võrreldes kindlustusjuhtumi toimumise ajal olnud sissetulekuga, enam kui hindade tõus sama perioodi jooksul (võrreldakse vastava hinnatõusudeindeksiga);
- 2) hukkunu pensioniea saabumisele järgnevalt kuust makstakse kindlustuspensioni 50 protsendi ulatuses.

(6) Kindlustuspensioni maksmine pereliikmele lõpetatakse, kui ta:

- 1) sissetulek suureneb kindlustusjuhtumi eelse tasemeni;
- 2) saab 18 aasta vanuseks, pideva õppimise korral 24 aasta vanuseks ja on töövõimeline;
- 3) saab uue pere liikmeks või sureb.

(7) Perekonnapeale perekonna üldkulude katteks määratud pensioni osa määratakse uuele perekonnapeale, kui perekonnapea saab uue pere liikmeks või sureb.

(8) Perekonna üldkulude katteks makstavat kindlustuspensioni osa vähendatakse proportsionaalselt kindlustuspensioni ümberarvutuse või maksmise lõpetamise tõttu vähendatud ülalpeetavate kindlustuspensioni summaga.

(9) Kindlustuspension makstakse välja perioodiliselt, üks kord kalendrikuus järgneva kuu 15. kuupäevaks.

(10) Väljamakstav summa leitakse, indekseerides määratud kindlustuspensioni summat väljamaksmise kuule eelneval kuul avaldatud hinnatõusu indeksiga kindlustusjuhtumi toimumise aja suhtes. Kindlustusandja peab hinnatõusust tingitud hüvitise kulusid eraldi.

§ 33. Isikukahjuga seotud valu ja vaev

(1) Kui isik, kellele vastavalt käesolevale seadusele ja lepingule hüvitatakse isikukahju, pidi seoses nimetatud isikukahjuga taluma ülitugevat valu või tal tekkis puue, mis seisneb organi või kehaosa kaotuses või alatalituses ja eelnimetatu on tuvastatud arstliku ekspertiisi käigus, siis tasub kindlustusandja ühekordse hüvitise kuni 5000 krooni. Eespool sätestatud suuremat kahju käesoleva seaduse ega lepingu alusel ei hüvitata.

(2) Sotsiaalminister kehtestab isikukahjuga seotud valu ja vaeva hindamise korra, milles valu ja vaev jaotatakse astmeteks, kusjuures esimesse astmesse liigitatakse niisugune valu ja vaev, mida ei hüvitata, ja viimasesse astmesse liigitatakse valu ja vaev, mille puhul makstakse välja kogu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summa.

§ 34. Vara hävimise kahju

(1) Vara loetakse hävinuks, kui selle taastamisremont pole tehniliselt või majanduslikult põhjendatud.

(2) Vara hävimisest tulenev kahju koosneb vara harilikust väärtusest (tõenäolisest müügihinnast) vahetult enne kindlustusjuhtumit, vara liiklusõnnetuse kohalt äratoimetamise ning vara jäänuste utiliseerimise põhjendatud kuludest.

§ 35. Vara rikkumise kahju

(1) Vara rikkumise kahju on selle taastamisremondi ja muud otsesed kulud, mis vara valdaja kandis seoses liikluskahjuga, sealhulgas pärast liikluskahju kannatanu päästmiseks sõidukile tahtlikult tekitatud vigastuste kõrvaldamise ja sõiduki liiklusõnnetuse kohalt äratoimetamisega seotud kulud.

(2) Kahjustatud vara või selle osa taastamise või asendamise viis (remondieelarve, koht, kus taastamine läbi viiakse, või hävinenud vara asendamiseks samaväärse soetamine) tuleb kooskõlastada kindlustusandjaga. Vajalikud kulutused peavad olema dokumentaalselt tõendatud.

(3) Kui kindlustusandja ei nõustu kannatanu poolt pakutava kindlustusjuhtumis kahjustatud vara taastamise (asendamise) viisi või kohaga, peab kindlustusandja teatama kannatanule ettevõtte, kus teostatakse vara taastamine (asendamine).

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 märgitud juhul peab kindlustusandja väljastama kannatanule või ettevõtjale garantiikirja taastamis- või asendamiskulude tasumise kohta või teostama ettemaksu ja tellima vastava töö kannatanu esindajana, pidades silmas kannatanu huvide kaitset. Kindlustusandja peab tagama, et tehtud töö ja kasutatud materjali kvaliteet on nõuetekohane.

(5) Kui kannatanu ei nõustu taastamis- või asendamiskulude hüvitamisega kindlustusandja poolt otsustatud vormis, teostatakse rahaline hüvitamine. Rahalise hüvitamise piirmääraks on kindlustusandja poolt pakutava taastamis- või asendamiskulude summa. Kui kannatanu ei esita dokumente vara taastamis- või asendamiskulude

kohta, hüvitatakse taastamiseks vajalike varuosade maksumus, millest on lahutatud nende tehnilise kulumiga proportsionaalne osa. Samuti hüvitatakse taastamise teenuse hind, mida on vähendatud osas, mis vastab ettevõtja suhtes kohaldatavatele maksudele.

(6) Taastamisremondi hüvitise võib kindlustusandja pärast liiklusõnnetusega varale tekitatud vigastuste ja tehtud remonditööde mahu või remondieelarve võrdlevat kontrollimist kanda üle remondi tegijale või maksta kannatanule, olenemata sellest, kas remont on tehtud või mitte.

§ 36. Haagisega tekitatud kahju

Haagisega tekitatud kahju loetakse haagist vedanud sõiduki valdaja tekitatuks, kui haagis oli haakes vedanud sõidukiga.

§ 37. Hävinud või rikutud vara omandiõigus

Kui kindlustusandja hüvitab asja hävimise või rikkumise kahju hüvitamisel asja tavalise hinna täielikult, läheb hüvitatud asja omandiõigus kindlustusandjale. Kui eelnimetatud asja kindlustusandjale üle ei anta, siis omandiõigus üle ei lähe ja hüvitist vähendatakse asja kindlustusjuhtumi järgse hinna võrra.

4. peatükk
HÜVITAMINE

§ 38. Liiklusõnnetusest teatamine

(1) Kannatanu peab esimesel võimalusel isiklikult või esindaja kaudu teatama liiklusõnnetusest mis tahes Eestis liikluskindlustusega tegelevale kindlustusandjale või Eesti Liikluskindlustuse Fondile. Teatada võib suuliselt või kirjalikult.

(2) Liiklusõnnetuses kahju tekitanud isik peab liiklusõnnetusest teatama käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud viisil, kuid mitte hiljem kui viis päeva pärast liiklusõnnetust oma kindlustusandjale või Eesti Liikluskindlustuse Fondile. Kui viie päeva jooksul ei olnud mõjuva põhjuse tõttu võimalik teatada, tuleb seda kindlustusandjale või Eesti Liikluskindlustuse Fondile tõendada. Samuti tuleb käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ajal esitada kirjalik seletus toimunu kohta ja ülevaatuseks sõiduk, mis osales liiklusõnnetuses.

(3) Kui liiklusõnnetuses osalenud isik ei tea, kas ta on liikluskahju tekitanu või kannatanu, peab ta käituma käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud viisil.

(4) Liiklusõnnetuse teate saanud kindlustusandja peab edastama vastuvõetud teate liiklusõnnetuse pooltele, kahju tekitanud isiku kindlustusandjale ja Eesti Liikluskindlustuse Fondi andmebaasi.

(5) Teate vastuvõtnu saabab liiklusõnnetuse pooltele kirjaliku teate liiklusõnnetusest teate saamise kohta, märkides teate edastanud isiku nime ja muud selgunud andmed. Kui liiklusõnnetuse teate saanud kindlustusandja või Eesti Liikluskindlustuse Fond ei ole kolme päeva jooksul saanud hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja kinnitust käsitluse alustamisest, peab ta viivitamata kahjustatud vara üle vaatama ning asuma liiklusõnnetuse käsitlemisele. Eelnimetatud toimingute kulu tasub liikluskahju hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja.

(6) Kindlustusandja peab kannatanut esimesel võimalusel kirjalikult teavitama kirjaliku nõude esitamise kohustusest ning käesoleva seaduse § 42 lõikes 1 sätestatud tähtaegadest.

§ 39. Kahju tõendamine

(1) Kannatanu ja liikluskahju tekitanud isik on kohustatud säilitama liiklusõnnetuses osalenud sõiduki ja muu kahjustatud vara võimalikult liiklusõnnetuse järgses seisundis ning esitama kindlustusandjale ülevaatuseks. Vara ei pea säilitama kindlustusjuhtumi järgses seisundis pärast seda, kui kindlustusandja esindaja on selle üle vaadanud, ega kauem kui seitse päeva liiklusõnnetusest teatamisest. Kui kindlustusandja on kirjalikult palunud liiklusõnnetuses kahjustatud vara kauem säilitada, tuleb seda säilitada kuni 15 päeva.

(2) Kindlustusandja on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vara kohustatud üle vaatama liiklusõnnetusest teatamisest seitsme päeva jooksul.

(3) Isikukahju korral on kindlustusandjal õigus suunata kannatanu arstlikule läbivaatusele kindlustusandja kulul. Kannatanu on kohustatud minema arstlikule läbivaatusele.

(4) Kui kannatanu rikub käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud kohustust tahtlikult ja vara ülevaatus või arstlik läbivaatus ei ole enam võimalik või ei võimalda fikseerida liiklusõnnetuse tagajärgi ning ilma selleta ei saa tuvastada toimunud liiklusõnnetuse asjaolusid ega kahju suurust, siis võib kindlustusandja vähendada hüvitist või keelduda kahju hüvitamisest.

§ 40. Nõude esitamine

(1) Kannatanul või tema esindajal tuleb kindlustusandjale esitada kahju hüvitamise nõue.

(2) Kahju hüvitamise nõude võib esitada nii liikluskahju tekitamise eest vastutava isiku kui ka tema kindlustusandja vastu.

(3) Kui nõue esitatakse kindlustatu vastu, tuleb kindlustatul nõue viivitamata edastada oma kindlustusandjale.

§ 41. Nõue

(1) Kahju hüvitamise nõue peab olema kirjalik.

(2) Kannatanu ravimise, rehabilitatsiooni või matmise kulusid kandnud isikul on õigus esitada kindlustusandjale nõue.

(3) Nõudes kirjeldatakse liiklusõnnetusest tekkinud liikluskahju iseloomu ja ulatust ning selgitatakse liiklusõnnetuse toimumise asjaolusid.

(4) Nõudes esitab kannatanu oma taotluse kahju hüvitamise vormi kohta, kui kannatanul on soov, et kahjustatud vara taastamise või asendamise, ravi või muu hüvitamisega seotud toiming tehtaks teatud kindlal viisil või tema soovitud isiku poolt, siis tuleb sellest nõudes teatada.

(5) Kui kannatanu oskab hinnata tekkinud kahju rahalist väärtust, esitab ta selle nõudes.

(6) Kui kannatanul on tõendeid kahju suuruse kohta või kui kannatanu teab, kuidas saada tõendeid või seletusi ja tunnistusi, siis viidatakse nendele nõudes või esitatakse nõude lisana.

(7) Kannatanu võib nõude esitada kindlustusandja antud blanketil.

(8) Kui kannatanu esitab nõudeavalduse, milles ei sisaldu kõik käesolevas paragrahvis nimetatud asjaolud, kuid selgub tema tahe hüvitist saada, siis loetakse nõue esitatuks, kuid kindlustusandjal on õigus küsida lisateavet.

§ 42. Nõude esitamise tähtaeg

(1) Kui kindlustusandjale või kahju tekitamise eest vastutavale isikule ei esitata varakahju hüvitamise nõuet 18 kuu või isikukahju hüvitamise nõuet 36 kuu jooksul alates liiklusõnnetuse toimumisest, siis ei ole kindlustusandjal ega Eesti Liikluskindlustuse Fondil hüvitamise kohustus.

(2) Kui nõue on esitatud õigeaegselt ning hiljem leiab tõendamist, et tegelik kahju on suurem või selgub lisakahju, siis võib esitada lisanõude varakahju kohta kolme aasta jooksul ja isikukahju kohta kümne aasta jooksul.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud nõude esitamise tähtaeg laieneb ka seoses kindlustusjuhtumiga tekkivale nõudeõigusele kahju tekitamise eest vastutava isiku vastu. Kui kahju tekitanud isik on tundmatu, siis peatub tähtaja kulgemine kuni isiku tuvastamiseni.

§ 43. Nõude käsitlemine

(1) Kindlustatu vastu esitatud nõude saanud kindlustusandja on kohustatud juhtumit käsitlema ja tegema otsuse kahju hüvitamise või sellest keeldumise kohta. Kui liikluskahju hüvitamise nõue on esitatud kindlustusandjale, edastab kindlustusandja hüvitamise nõude ka kindlustusvõtjale.

(2) Nõuet käsitleb kindlustusandja, kellel vastavalt lepingule on hüvitamise kohustus. Ülejäänud liikluskahjusid käsitleb Eesti Liikluskindlustuse Fond.

(3) Sõidukiga, mille kohta on teise riigi kindlustusandja väljastanud Eestis kehtiva poliisi, tekitatud liikluskahju käsitleb Eesti Liikluskindlustuse Fond.

(4) Kui kindlustusandjatel on vaidlus nõude käsitlemise teostaja üle ja seda ei ole lahendatud kümne päeva jooksul pärast liiklusõnnetusest kindlustusandjale või Eesti Liikluskindlustuse Fondile teatamist, käsitleb ja hüvitab nõude Eesti Liikluskindlustuse Fond. Kohustatud isik hüvitab Eesti Liikluskindlustuse Fondile nõude hüvitamise ja käsitlemise kulud.

§ 44. Hüvitamise alused

(1) Liikluskahju hüvitatakse isikule (kannatanule), kellel ei ole tsiviilvastutust seoses sama kindlustusjuhtumiga, kui käesoleva seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(2) Liikluskahju hüvitatakse liikluskahju tekitamise eest osaliselt vastutavale isikule proportsionaalselt teiste liikluskahju tekitamise eest vastutavate isikute vastutusega.

(3) Ei hüvitata:

- 1) hüvitise piirmäära ületavat kahju osa;
- 2) kahju tekitamise eest vastutavale sõidukijuhile tema poolt iseendale tekitatud liikluskahju, välja arvatud käesoleva seaduse § 27 lõikes 2 sätestatud ravikulu;
- 3) kahju tekitamise eest vastutava sõidukijuhi juhitud sõiduki omanikule või valdajale tekitatud liikluskahju, välja arvatud isikukahju;
- 4) saamata jäänud tulu, välja arvatud isikukahju puhul käesolevas seaduses sätestatud juhtudel;
- 5) kahju, mis tekib seoses sellega, et liiklusõnnetuses kahjustatud või hävinud sõidukit või muud vara ei saa kasutada;
- 6) raha, väärtpaberite, kunstiväärtuste ja väärismetallist esemete (v.a isiklikud tarbeesemed) kahjustusest või hävimisest tulenev liikluskahju;
- 7) tundmatuks jäänud sõiduki poolt käesoleva seaduse § 4 lõikes 1 sätestatud sõidukile tekitatud kahju;
- 8) liikluskahju, mis on põhjustatud teel lebanud kivi või muu eseme paiskumisest sõiduki liikumise tõttu vastu teist sõidukit.

(4) Sõiduki vigastuste või hävimise kahju suurust hinnatakse, lähtudes sõiduki põhilise kasutamise koha või registreerimise riigi hindadest ja tariifidest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 sätestatud ei kohaldata kahju kohta, mille kahju tekitanud sõiduki valdaja tekitas isikule, kes on kahju tekitanud sõiduki rendileandja. Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 sätestatud kohaldatakse kahju kohta, mis seisnes kahju tekitanud isiku poolt juhitud sõiduki rikkumises või hävimises.

(6) Sõiduk on tundmatu, kui ei ole andmeid, mille alusel sõidukit tuvastada.

§ 45. Hüvitamise tähtaeg

(1) Liikluskahju hüvitamise või sellest keeldumise otsus tuleb teha kohe, kui selleks on vajalik teave, kuid mitte hiljem kui 30 päeva jooksul, arvates hüvitamiseks kohustatud kindlustusandjale nõude esitamisest.

(2) Kui juhtumi kohta toimub tsiviilkohtu-, kriminaal- või haldusmenetlus või kindlustuse vahekohtu menetlus ja sellel on otsuse tegemisel oluline tähtsus, pikeneb käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaeg nimetatud menetluse aja võrra. Samuti pikeneb tähtaeg, kui hüvitamise otsustamine või hüvitamine viibib hüvitise taotlejast sõltuva asjaolu tõttu.

(3) Kui liikluskahju suurust ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aja jooksul võimalik selgitada, tehakse hüvitamise otsus osa kohta, mille suurus on teada.

(4) Rahalise hüvitamise korral tuleb hüvitis üle kanda hüvitamise otsuse tegemisele järgneval tööpäeval või asjakohase pangaarve numbri saamisele järgneval tööpäeval, kui see ei ole hüvitamise otsuse tegemise ajal teada. Muus vormis hüvitamise korral peab kindlustusandja asjakohase dokumendi saamisel hüvitama kahju vastavalt hüvitamise otsusele ühe tööpäeva jooksul. Hüvitamisega viivitamise korral maksab hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja hüvitise taotlejale viivist esimesel kümnel päeval üks protsent iga viivitatud päeva eest ja 0,4 protsenti iga järgneva viivitatud päeva eest. Viivise arvutamise aluseks on tasumata hüvitis või teostamata hüvitamise väärtus.

(5) Viivise summa ei saa olla suurem kui 100 protsenti hüvitise summast. Kindlustusandja peab viivise tasuma, ootamata kannatanu sellekohast taotlust.

§ 46. Kindlustusandja otsused

(1) Kindlustusandja on kohustatud kindlustushüvitist taotlevale isikule ja kindlustusvõtjale kirjalikult edastama järgmised otsused:

- 1) otsuse liiklusõnnetuse kindlustusjuhtumiks tunnistamise või mittetunnistamise kohta;
- 2) kahju hüvitamise või sellest keeldumise otsuse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsused tuleb vormistada kirjalikult. Otsustes tuleb esitada otsuse lähteandmed ja põhjendus, samuti peab otsuses sisalduma viide õigusaktidele, mille alusel otsus on tehtud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsused tuleb lähetada nende tegemisele järgneval tööpäeval.

§ 47. Liikluskahju suuruse hindamine

(1) Ajutisest või püsivast töövõimetusel tulenevat kahju või kannatanu surmaga seotud kahju suurust hinnatakse meditsiinidokumentide, kannatanu kindlustusjuhtumi eelset ja järgset tulu ning kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kulusid tõendavate dokumentide alusel.

(2) Varakahju suurust hinnatakse kahjustatud vara maksumuse või taastamiskulude kohta esitatud andmete ja tõendite alusel.

(3) Varakahju hüvitamisel seatakse eesmärgiks kindlustusjuhtumieelse olukorra taastamine. Hüvitada tuleb kindlustusjuhtumieelse olukorra taastamise mõistlikud kulud.

- (4) Eeldatakse, et vara taastamisel kasutatakse kvaliteetseid detaile ja osasid.
- (5) Amortiseerunud vara taastamisel võib kasutada samavõrd kulunud detaile ja osasid.
- (6) Vara taastamise või asendamise meetodi ja kulude üle otsustamisel ei pea kindlustusandja juhinduma kannatanu poolt soovitud või tehtud kulutustest, vaid lähtuma vajalikest mõistlikest kulutustest.
- (7) Kui hüvitamise vormiks on vara taastamise või asendamise kulu hüvitamine, kuid vara taastamise või asendamisega ei ole alustatud kannatanust oleneva asjaolu tõttu kuue kuu jooksul pärast kindlustusjuhtumit, makstakse hüvitis kahju hüvitamise otsuses märgitud suuruses.
- (8) Hüvitamise vormi otsustab kindlustusandja. Erimeelsuse korral makstakse rahaline hüvitis.

§ 48. Regressiõigus

- (1) Eesti Liikluskindlustuse Fondil on õigus esitada regressinõue:
- 1) sõiduki valdaja vastu, kui liikluskahju tekitati sõidukiga, mille kohta liikluskahju tekitamise ajal ei olnud lepingut;
  - 2) sõiduki valdaja vastu, kui liikluskahju tekitati tundmatuks jäänud sõidukiga, mis hiljem tuvastatakse, ning tegemist on lepinguta sõidukiga;
  - 3) kindlustusandja vastu, kui liikluskahju tekitati tundmatuks jäänud sõidukiga, mis hiljem tuvastatakse, ning sõiduki suhtes on leping.
- (2) Kindlustusandjal või Eesti Liikluskindlustuse Fondil on õigus esitada regressinõue:
- 1) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu, kui liikluskahju on tekitatud tema tahtel;
  - 2) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu, kui sõiduki valdaja juhtis sõidukit, olles alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine mõju all;
  - 3) kahju tekitanud sõiduki valdaja või omaniku vastu, kui sõiduki juhtimine oli üle antud alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine mõju all olevale isikule;
  - 4) kahju tekitanud sõiduki valdaja või omaniku vastu, kui sõidukit juhtinud isik ei omanud vastava kategooria sõidukijuhtimise õigust või sõiduki juhtimine oli üle antud vastava kategooria sõidukijuhtimise õiguseta isikule;
  - 5) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu, kes oli sõiduki valduse kindlustusjuhtumi toimumise ajal saanud ebaseaduslikult;
  - 6) kindlustusvõtja vastu, kui kindlustusmakse perioodi eest, millal toimus kindlustusjuhtum, oli tasumata, samuti käesoleva seaduse § 19 lõikes 9 sätestatud juhul;
  - 7) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu, kui sõidukijuht lahkus liiklusõnnetuse toimumise kohalt, rikkudes kehtivaid õigusakte;
  - 8) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu 30 protsendi ulatuses hüvitisest, kuid mitte enam kui 7000 krooni, kui valdaja ei teatanud liiklusõnnetusest kindlustusandjale või Eesti Liikluskindlustuse Fondile käesolevas seaduses ettenähtud tähtaja jooksul;
  - 9) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu 30 protsendi ulatuses hüvitisest, kuid mitte enam kui 7000 krooni, kui valdaja ei esitanud sõidukit kindlustusandja või Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõudel ülevaatuseks, samuti siis, kui ei esitatud liikluskahju asjaolude tuvastamiseks kirjalikult nõutud dokumente või teavet.
- (3) Käesolevas paragrahvis sätestatud regressinõudega nõutakse sisse ka juhtumi käsitlemise põhjendatud kulu.

§ 49. Kaitsejõudude Peastaabi, Piirivalveameti ja Politseiameti valduses oleva sõidukiga tekitatud liikluskahju hüvitamise kord

- (1) Kaitsejõudude Peastaabi, Piirivalveameti või Politseiameti valduses oleva sõidukiga tekitatud liikluskahju korral hüvitab kahju sõiduki omanik, kui sõiduki kohta on väljastatud käesoleva seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud tõend.
- (2) Kahjusumma arvutamisel ning juhtumi käsitlemisel kohaldatakse sama korda kui liikluskahju puhul. Kahjusumma arvutamisel ei arvestata liikluskindlustuses kehtivate kahju hüvitamise piirmääradega.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sõidukiga tekitatud kahju käsitleb Eesti Liikluskindlustuse Fond, hüvitades kannatanule kogu temale tekitatud kahju ning nõudes väljamakstud summa ja juhtumi käsitlemise kulud riigilt tagasi.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kulud tuleb hüvitada 30 päeva jooksul, alates Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt nõude esitamisest kahju tekitanud sõiduki valdajale. Tasumisega viivitamise korral tasutakse viivist 0,4 protsenti päevas, kuid mitte enam kui põhivõla suuruses summas.

5. peatükk
TARIIF

§ 50. Tariifi alused

(1) Kindlustusandja koostab tariifid, arvestades riskipreemiat, kindlustusandja liikluskindlustuse statistikat, riskigrupi, kindlustusmaksega kaetud perioodi pikkust ning muid käesolevas seaduses sätestatud tegureid. Tariif sisaldab ka Eesti Liikluskindlustuse Fondile tasumisele kuuluva liikmemaksu osa, kindlustusjärelvalve ülalpidamiseks tehtavate eraldiste osa ning kindlustusandja tegevuskulu.

(2) Kindlustusandja majandusaasta liikluskindlustuse tavalepingutega seotud tegevuskulud ei või ületada 15 protsenti ja saadav kindlustustehniline tulem nelja protsenti laekunud kindlustusmaksetest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kindlustustehnilise tulemi arvutamise korra kehtestab rahandusminister.

§ 51. Hüvitiste piirmäärad

(1) Rahandusminister kinnitab iga aasta 1. oktoobriks järgneva kalendriaasta liikluskindlustuse vara- ja isikukahju hüvitamise piirmäärad (kindlustussummad).

(2) Hüvitise piirmäär on vastavat liiki liikluskahju hüvitamise piirang ühele kannatanule ühe kindlustusjuhtumi kohta. Kohaldatakse kindlustusjuhtumi toimumise ajal kehtinud hüvitise piirmäära.

(3) Hüvitiste piirmäärasid ei vähendata.

§ 52. Riskipreemia

(1) Riskipreemia on kindlustusmakse osa, mis on vajalik kahjude hüvitamiseks ja käsitlemiseks.

(2) Minimaalsed riskipreemiad kinnitab rahandusminister Eesti Liikluskindlustuse Fondi ettepanekul Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikluskindlustuse statistika põhjal.

(3) Riskipreemiate diferentseerimise aluseks on sõiduki liik, kasutamise otstarve, kasutamise koht ja järgmised sõiduki tehnilised omadused:

1) mootori võimsus;

2) veoautodel ja haagistel registrimass, bussidel, trammidel ja trollibussidel kohtade arv.

(4) Sõiduki kasutamise koht on sõiduki registreerimistunnistusele kantud kindlustusvõtja aadress või sõiduki kasutamisel rendilepingu (kasutus- või kapitalirent) alusel rendilepingule kantud rentniku aadress.

(5) Kindlustusvõtja riskigrupp leitakse iga talle kuuluva sõiduki kohta, lähtudes kindlustusvõtja sõiduki teeliikluses osalemise ohtlikkusest. Riskigrupi arvutamisel loetakse enamohlikeks need sõidukid, millega on aastase perioodi jooksul põhjustatud käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud ja tuvastatud liikluskahju. Vähem ohtlikeks loetakse need sõidukid, mille kohta on aastase perioodi jooksul poliisid kehtinud vähemalt 182 päeva ja millega ei ole aastase perioodi jooksul põhjustatud tuvastatud liikluskahju. Riskigrupile vastav minimaalse ja maksimaalse riskikoeffitsiendi suurus ei või teineteisest erineda enam kui kaheksa korda.

(6) Sõiduki kasutamisel rendilepingu (kasutus- või kapitalirent) alusel arvestatakse riskigrupp rentniku teeliikluses osalemise ohtlikkusest lähtudes, võttes arvesse tema riskigrupi lepingu sõlmimise ajal, kui rendilepingu tähtaeg ei ole lühem kui kuus kuud, kui sõiduki registreerimistunnistusel on rentnik fikseeritud kasutajana ja kui rendilepingus on sätestatud rentniku kohustus sõlmida leping. Rentniku teeliikluses osalemise ohtlikkuse määramisel lähtutakse rentniku riskigruppide väärtusest tema kasutuses olevate sõidukite kohta rendilepingu sõlmimise ajal. Pärast rendilepingu sõlmimist sõiduki omandiõiguse üleminekul rentnikule leitakse tema riskigrupp selle sõiduki suhtes, lähtudes rendileandja riskigrupist sama sõiduki suhtes rendilepingu lõppemisel. Pärast kasutusrendilepingu lõppemist ja uue kasutusrendilepingu sõlmimist sama rentnikuga teise sõiduki suhtes leitakse kindlustusvõtja riskigrupp teise sõiduki suhtes, lähtudes riskigrupist esimese sõiduki suhtes.

(7) Eesti Liikluskindlustuse Fond kinnitab tariifi koostamise meetodika, mis sisaldab tariifi struktuuri.

(8) Kui Kindlustusinspeksioon on seisukohal, et kindlustusandja poolt rakendatavad kindlustusmaksed ei ole piisavad hüvitiste väljamaksmiseks ning kahjukäsitluskulude ja tegevuskulude katmiseks või kahjustavad tarbija huve, teeb Kindlustusinspeksioon kindlustusandjale ettekirjutuse tema tegevuse korrigeerimiseks.

(9) Käesoleva peatükiga ei reguleerita piirikindlustuslepingu ning rohelise kaardi kindlustustariife. Nimetatud tariifid kinnitab Eesti Liikluskindlustuse Fondi juhatus.

6. peatükk

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

§ 53. Võla tunnistamine

Liiklusõnnetuse puhul ei kehti kindlustusvõtja poolt kannatanu liikluskahju hüvitamise nõude suhtes antud võlatunnistus või nõude täitmine kindlustusandja suhtes.

§ 54. Kindlustatu esindamine

Kui ei ole kokku lepitud teisiti, on kindlustusandja õigustatud esindama kindlustatut kohtuvaidluses kannatanuga, kui kindlustatu vastu on esitatud nõue.

§ 55. Kindlustuse vahekohus

(1) Kindlustuse vahekohus (edaspidi *vahekohus*) on sõltumatu kindlustusvaidluste lahendamise institutsioon. Kaebus esitatakse Eesti Liikluskindlustuse Fondile. Vahekohus vaatab kaebuse läbi ainult siis, kui isik, kelle peale kaebus esitati, annab kirjaliku nõusoleku kaebuse läbivaatamiseks vahekohtu menetluses. Kannatanu või kindlustatu poolt liikluskindlustuse kindlustusandja vastu esitatud nõude läbivaatamiseks ei ole eespool sätestatud nõusolek vajalik. Kindlustusandjal on kohustus osaleda vahekohtu menetluses.

(2) Vahekohtule võib esitada kaebuse kindlustusandja või Eesti Liikluskindlustuse Fondi tegevuse peale. Vahekohus vaatab läbi Eestis tegutseva kindlustusandja kaebuse teise Eestis tegutseva kindlustusandja peale.

(3) Iga kaebuse läbivaatamiseks moodustatakse kolmest vahekohtunikust koosnev vahekohus. Kaebuse esitaja ja isik, kelle tegevuse peale kaebus esitatakse, valivad vahekohtunike nimekirjast kumbki ühe vahekohtuniku ja valitud kaks vahekohtuniku valivad vahekohtu kolleegiumi liikmete seast vahekohtu esimehe.

(4) Vahekohtunike nimekirja kinnitab rahandusminister. Vahekohtunike nimekirja kantakse kuni 40 isikut. Rahandusministeerium avaldab vahekohtunike nimekirja oma Interneti-koduleheküljel.

(5) Ettepaneku kanda isik vahekohtunike nimekirja võivad teha kõik isikud ning riigiasutused. Rahandusministri poolt moodustatud komisjon valib esitatud kandidaatide seast sobivad.

(6) Vahekohtunik peab olema kõrgema akadeemilise haridusega ja tundma kindlustusõigust.

§ 56. Vahekohtu kolleegium

(1) Vahekohtunikud valivad vahekohtunike nimekirja kinnitamise järel nimekirja kinnitatud vahekohtunike hulgast kuni 10-liikmelise vahekohtu kolleegiumi.

(2) Vahekohtunike poolt valitud vahekohtu kolleegiumi liige on kaebust läbi vaatava vahekohtu koosseisu esimees.

(3) Vahekohtu kolleegiumi liikmete ülesanne on ka vahekohtu protseduuride ja praktika ühtlustamine.

(4) Vahekohtu kolleegiumi liikmed valivad vahekohtu kolleegiumi liikmete hulgast vahekohtu kolleegiumi esimehe, kelle ülesandeks on vahekohtu töö korraldamine.

(5) Vahekohtu kolleegiumi esimees peab olema kõrgema akadeemilise juriidilise haridusega, tundma kindlustusõigust ning olema vähemalt viieaastase kindlustusalase töö kogemusega.

§ 57. Kaebuse läbivaatamine vahekohtus

(1) Vahekohtu esimees taandab vahekohtuniku, kes ei ole erapooletu või ei saa kaebuse läbivaatamisel mingil põhjusel osaleda.

(2) Kui vahekohtu esimees ei ole erapooletu või ei saa kaebuse läbivaatamisel osaleda, taandab ta end ise või teevad selle otsuse poolte valitud vahekohtunikud.

(3) Taanduse korral tehakse vastavale poolele ettepanek uue vahekohtuniku valimiseks või valivad vahekohtunikud vahekohtu kolleegiumi liikmete seast uue vahekohtu esimehe. Taandamine on võimalik vahekohtu istungil enne kaebuse sisulise läbivaatamise algust.

(4) Kui isik, kelle peale kaebus on esitatud, nõustub selle läbivaatamisega vahekohtus, peab vahekohus alustama esitatud kaebuse läbivaatamist 15 päeva jooksul, alates eelnimetatud nõusoleku saamisest. Vahekohus teeb otsuse hiljemalt 30 päeva jooksul, arvates kaebuse läbivaatamise alustamisest.

(5) Vahekohus kaasab kaebuse läbivaatamisse pooled ja huvitatud isikud.

(6) Vahekohtus vaadatakse kaebus läbi suulises menetluses. Poolte või huvitatud isikute ilmumata jäämisel võib asja arutada mitteilmunud poole kohalolekuta.

(7) Vahekohus tagastab kaebuse läbi vaatamata, kui samas asjas on lõpetamata kohtuvaidlus või jõustunud kohtuotsus, samuti kui isik, kelle peale kaebus esitati, ei nõustu kaebuse läbivaatamisega vahekohtus.

(8) Vahekohus tagastab kaebuse läbi vaatamata, kui kaebuse läbivaatamiseks on vaja lisateavet, -dokumente või -ekspertiisi ja eeltoodut vahekohtule ei esitata.

(9) Vahekohtunikud ei või avaldada neile vahekohtu menetluses teatavaks saanud andmeid. Vahekohtu menetluse dokumente hoitakse Eesti Liikluskindlustuse Fondis.

§ 58. Vahekohtu otsus

(1) Vahekohtu esimees koostab kaebuse läbivaatamise kohta motiveeritud otsuse. Otsus tehakse hääletamise teel. Otsusele kirjutavad alla kõik vahekohtu liikmed. Eriarvamuse korral kajastatakse eriarvamus kirjalikult otsuse tekstis või lisatakse eraldi lehel. Eraldi lehel esitatud eriarvamuse allkirjastab eriarvamusele jäänud vahekohtunik.

(2) Vahekohtu otsus koosneb kaebuse ja vastuväidete kirjeldusest, asja analüüsist ning vahekohtu otsusest. Vahekohtu otsuses märgitakse kaebuse saamise päev, kaebuse läbivaatamise aeg ning läbivaatamisest osa võtnud isikute nimed ja volitused, esitatud tõendid ja otsuse jõustumise aeg. Vahekohtu otsus kuulutatakse viie kalendripäeva jooksul pärast kaebuse sisulise läbivaatamise lõpetamist.

(3) Vahekohtu otsus jõustub kümnendal tööpäeval, arvates otsuse kuulutamisest, kui üks pooltest või mõlemad pooled ei ole enne nimetatud tähtaega esitanud samas asjas kohtule nõuet teise poole vastu.

(4) Vahekohtu otsus avaldatakse Internetis.

§ 59. Vahekohtu kulud

(1) Kaebuse läbivaatamine vahekohtus on pooltele tasuta. Pooled võivad oma kulul kasutada esindajaid, eksperte ja tunnistajaid.

(2) Vahekohtunike töö tasustamise määrad kehtestab rahandusminister, kooskõlastades need Eesti Liikluskindlustuse Fondiga.

(3) Vahekohtu kulud kannab Eesti Liikluskindlustuse Fond.

(4) Eesti Liikluskindlustuse Fond tagab vahekohtu asjaajamise, vahekohtu istungi protokollimise, otsuste avaldamise, istungi ruumi ja vahekohtunike täienduskoolituse.

(5) Kui läbivaadatud kaebus ei ole seotud liikluskindlustusega, tasub kaebuse läbivaatamise kulud isik, kelle kahjuks otsus tehti.

7. peatükk

EESTI LIIKLUSKINDLUSTUSE FOND

§ 60. Eesti Liikluskindlustuse Fond

(1) Eesti Liikluskindlustuse Fond on avalik-õiguslik juriidiline isik, mille ülesandeks on käesolevast seadusest tulenevate funktsioonide täitmine.

(2) Iga kindlustusandja, kellel on õigus tegutseda Eestis liikluskindlustuse kindlustusandjana, võetakse tema taotlusel Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmeks. Eestis võib liikluskindlustuse lepinguid sõlmida vaid kindlustusandja, kes on Eesti Liikluskindlustuse Fondi liige.

(3) Kindlustusandjale, kes ei ole Eesti Liikluskindlustuse Fondi liige, väljastatud liikluskindlustuse tegevusluba jõustub alates hetkest, kui see kindlustusandja saab Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmeks.

(4) Eesti Liikluskindlustuse Fond on *Council of Bureaux*' liige.

(5) Eesti Liikluskindlustuse Fond ei või tegeleda muuga, kui käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega.

(6) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmete hulgast seoses liikmekohustuste täitmata jätmisega välja arvatud kindlustusandja võetakse uuesti liikmeks, kui selleks on rahandusministri nõusolek.

(7) Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt lepingu või käesoleva seaduse alusel tasutud hüvitis on võrdsustatud kindlustushüvitisega.

§ 61. Eesti Liikluskindlustuse Fondi ülesanded

(1) Liikluskahju kannatanu suhtes täidab Eesti Liikluskindlustuse Fond käesolevas seaduses sätestatud korras ja ulatuses liikluskahju tekitanud isiku kindlustusandja kohustusi..

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fond võib tegutseda oma liikmete liikluskindlustuse edasikindlustusandjana ning on piirikindlustuse kindlustusandja, vajamata selleks tegevusluba.

(3) Eesti Liikluskindlustuse Fond käsitleb välisriigi kindlustusandja väljastatud rohelise kaardiga kindlustatu Eestis tekitatud liikluskahju.

(4) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liige võib liikluskindlustuse edasikindlustuse lepingu sõlmida Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt aktsepteeritud tingimustel ja aktsepteeritud edasikindlustusandjaga. Vaidluse korral pöördatakse seisukoha saamiseks Kindlustusinspeksiooni poole.

(5) Eesti Liikluskindlustuse Fond peab käesoleva seaduse §-s 66 sätestatud andmebaasi.

(6) Eesti Liikluskindlustuse Fond ei või finantseerida liiklusohutuse tagamiseks rakendatavaid abinõusid enam kui ühe protsendi ulatuses laekunud liikmemaksudest.

(7) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikme pankrotistumise korral võib Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu otsustada, et pankrotistunud liikme liikluskindlustuse lepingutest tulenevad kohustused kannatanute ees täidab Eesti Liikluskindlustuse Fond. Nimetatud juhul sõlmitakse asjakohane leping pankrotistunud kindlustusandjaga ja Eesti Liikluskindlustuse Fond omandab nõudeõiguse eelnimetatud kindlustusandja vastu vastavalt ülevõetud kohustuse suurusele, millest on lahutatud kohustuse täitmiseks üleantud vara hind.

(8) Eesti Liikluskindlustuse Fond ei võta käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud kohustusi, kui see ei ole võimalik, arvestades Eesti Liikluskindlustuse Fondi majanduslikku olukorda, või kui see võib põhjustada Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikme pankroti.

(9) Lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule täidab Eesti Liikluskindlustuse Fond muid käesolevas seaduses ja sõlmitud lepingutes sätestatud ülesandeid.

§ 62. Eesti Liikluskindlustuse Fondi juhtimine

(1) Eesti Liikluskindlustuse Fondi juhitakse kooskõlas käesoleva seaduse, kindlustustegevuse seaduse ja Eesti Liikluskindlustuse Fondi põhikirjaga. Põhikirjas on muuhulgas sätestatud Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmete kohustused Eesti Liikluskindlustuse Fondi ees ja nende täitmise kord.

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fondi kõrgeim juhtorgan on nõukogu. Nõukogu liikmed nimetatakse tähtajatult. Nõukogu kolm liiget nimetab Riigikogu, kolm liiget rahandusminister, ühe liikme Tarbijakaitse Liit ja igal Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmel on õigus nimetada üks nõukogu liige. Nõukogu liikme nimetanu võib enda poolt nimetatud nõukogu liikme tagasi kutsuda.

(3) Eesti Liikluskindlustuse Fondil on kolmeliikmeline juhatuse. Juhatuse ja juhatuse liikme pädevus on analoogiline äriseadustiku (RT I 1995, 26–28, 355; 1998, 91–93, 1500; 1999, 10, 155; 23, 355; 24, 360; 57, 596; 102, 907; 2000, 29, 172; 49, 303; 55, 365; 57, 373; 2001, 34, 185) §-des 306 ja 307 sätestatuga. Juhatuse liikmed nimetab ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatuse liikmega sõlmitakse tähtajaline tööleping kolmeks aastaks.

(4) Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu töövormiks on nõukogu koosolek, mis on pädev langetama otsuseid, kui kohal on enamik nõukogu liikmetest. Otsused langetatakse koosolekust osa võtvate nõukogu liikmete lihthälteenamusega.

(5) Eesti Liikluskindlustuse Fondi põhikirja kinnitab Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu.

§ 63. Eesti Liikluskindlustuse Fondi vara

(1) Eesti Liikluskindlustuse Fondi vara kasutatakse käesolevast seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fondi seotud vara investeerimisel kohaldatakse kindlustustegevuse seaduse §-de 41 ja 42 sätteid.

(3) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmemaks on Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu poolt määratud suhteline osa iga lepingu järgi tasumisele kuuluvast brutopreemiast ja laekunud kõrgendatud kindlustusmaksest. Liikmemaks peab tagama Eesti Liikluskindlustuse Fondi kohustuste täitmise ja vahendite vastavuse. Liikmemaksu määr on kõigi liikmete jaoks ühesugune.

(4) Kui Eesti Liikluskindlustuse Fondi varast ei piisa kohustuste täitmiseks, tasuvad liikmed puuduva osa lisaliikmemaksuna proportsionaalselt liikluskindlustuse turuosaga Eestis. Turuosaa määramisel võetakse aluseks nõude esitamisele eelnevad 12 kalendrikuud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul esitatakse nõue lisaliikmemaksu tasumiseks 20 päeva jooksul, kui selgub alus nõude esitamiseks. Kui nimetatud nõue on esitatud, peab lisaliikmemaksu tasuma 40 päeva jooksul, arvates nõude saamisest. Tasumisega viivitamisel kohaldatakse viivist 0,1 protsenti päevas nõude summast, kusjuures viivise summa on piiratud nõude summa suurusega. Kui mõni liikmetest ei täitnud oma kohustust, esitatakse liikmetele uus nõue, mis on eelnimetatud tasumata osa võrra suurem.

(6) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmete kohustuste täitmise kord sätestatakse Eesti Liikluskindlustuse Fondi põhikirjas, järgides liikmete võrdse ning ühetaolise kohtlemise printsiipi.

§ 64. Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikme väljaastumine või väljaarvamine liikmete hulgast

- (1) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liige saab Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmete hulgast välja astuda, teatades sellest Eesti Liikluskindlustuse Fondile ja rahandusministrile.
- (2) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikme väljaarvamise liikmete hulgast otsustab Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu liikme avalduse põhjal või kui liige ei täida oma kohustust Eesti Liikluskindlustuse Fondi ees.
- (3) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikme väljaarvamise otsuse langetamiseks on vajalik nõukogu koosolekul osalenud nõukogu liikmetest 3/4 poolthääled, välja arvatud välja arvatava liikme poolt nimetatud nõukogu liige. Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikme väljaarvamiseks on vajalik rahandusministri nõusolek.
- (4) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmete hulgast välja arvatud liikme liikluskindlustuse tegevusluba on kehtetu, alates liikmete hulgast väljaarvamise otsuse tegemise päeva kella 24.00-st. Kui Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikme liikluskindlustuse tegevusluba on kehtetuks tunnistatud, on samast ajast lõppenud tema liikmelisus Eesti Liikluskindlustuse Fondis.
- (5) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmete hulgast välja arvatud kindlustusandja poolt sõlmitud lepingud lõpevad 30. päeval pärast kindlustusandja liikmelisuse lõppemist Eesti Liikluskindlustuse Fondis. Lepingud, mille alusel on roheline kaart välja antud eelnimetatud pikemaks ajaks, kehtivad kuni rohelise kaardi kehtimise lõpuni.

§ 65. Eesti Liikluskindlustuse Fondi allutamine kindlustusjärelvalvele

- (1) Eesti Liikluskindlustuse Fondi suhtes kohaldatakse kindlustustegevuse seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega. Eesti Liikluskindlustuse Fondi käsitletakse kindlustusandjana ja garantiifondina kindlustustegevuse seaduse tähenduses.
- (2) Eesti Liikluskindlustuse Fondi põhikiri ja selle muudatused peavad olema kooskõlastatud Kindlustusinspeksiooniga.
- (3) Kindlustusinspeksioonil on õigus nõuda, et Eesti Liikluskindlustuse Fondi põhikiri sisaldaks sätteid, mis tagavad kindlustatute ja kindlustusvõtjate huvide kaitse kooskõlas käesoleva seaduse ning kindlustustegevuse seadusega.

§ 66. Eesti Liikluskindlustuse Fondi andmebaas

- (1) Eesti Liikluskindlustuse Fondi andmebaas (edaspidi *andmebaas*) sisaldab andmeid sõlmitud lepingute, kindlustusmaksete ja nende arvutamise aluste, kindlustusandja käesoleva seaduse alusel tehtud otsuste, kindlustusjuhtumite ja teostatava ning teostatud hüvitamiste kohta.
- (2) Andmebaas on Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmetele ligipääsetav *online*-süsteemis. Lepingud sõlmitakse ja poliisid väljastatakse, kasutades *online*-süsteemis andmebaasi andmeid ja sisestades sõlmitava lepingu või väljastatava poliisi andmed.
- (3) Kindlustusandja peab edastama andmebaasi andmeid Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu poolt kinnitatud korras. Andmebaasi peetakse kooskõlas andmekogude seaduse (RT I 1997, 28, 423; 1998, 36/37, 552; 1999, 10, 155; 2000, 50, 317; 57, 373; 92, 597; 2001, 7, 17; 17, 77) ja isikuandmete kaitse seadusega (RT I 1996, 48, 944; 1998, 59, 941; 111, 1833; 2000, 50, 317; 92, 597; 104, 685).

8. peatükk
RAKENDUSSÄTTED

§ 67. Eesti Liikluskindlustuse Fondi tegevuse vastavusse viimine käesoleva seaduse sätetega

- (1) Käesoleva seaduse jõustumisel võivad lepinguid sõlmida vaid kindlustusandjad, kes on Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmed. Kui liikluskindlustuse tegevusluba omav kindlustusandja sõlmib käesoleva seaduse jõustumise järel kindlustusandjana lepingu, käsitletakse seda ka Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmeks saamise taotlemisena ja nimetatud kindlustusandja on sellest hetkest Eesti Liikluskindlustuse Fondi liige. Kui liikluskindlustuse tegevusluba omav kindlustusandja ei ole kümne päeva jooksul käesoleva seaduse jõustumise järel kindlustusandjana lepingut sõlminud, on temale väljastatud liikluskindlustuse tegevusluba kehtetu, arvates käesoleva seaduse jõustumise hetkest.
- (2) Eesti Liikluskindlustuse Fond peab oma vara viima vastavusse käesoleva seaduse § 63 lõikes 2 sätestatuga 2002. aasta 1. märtsiks.
- (3) Kuue kuu jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist tasuvad liikluskindlustuse kindlustusandjad Eesti Liikluskindlustuse Fondile tema kohustuste täitmiseks kaheksa protsenti laekunud liikluskindlustuse kindlustusmaksetest. Pärast kuue kuu möödumist otsustab tasumisele kuuluva summa suuruse Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu.

(4) Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu liikmeks nimetatud Riigikogu liikme suhtes ei kohaldata kindlustustegevuse seaduse § 24 lõikeid 1 ja 2.

§ 68. Seaduse rakendamine liikluskindlustuse lepingu kohta

- (1) Enne käesoleva seaduse jõustumist sõlmitud lepingud lõpevad väljastatud poliisil märgitud ajal.
- (2) Enne käesoleva seaduse jõustumist sõlmitud lepingute suhtes kohaldatakse niisuguseid kindlustusmakseid, nagu pooled kokku leppisid.
- (3) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtestatud kindlustusmaksete arvutamise korda võib kindlustusandja rakendada 2002. aasta 1. jaanuarini. Pärast nimetatud tähtaega kehtestatakse kindlustustariif riskipremia alusel.
- (4) Liikluskindlustuse kindlustustariifid tuleb enne rakendamist kooskõlastada Kindlustusinspektsiooniga kuni 2004. aasta 1. jaanuarini.
- (5) Enne käesoleva seaduse jõustumist toimunud liikluskahju hüvitamisel rakendatakse kindlustusjuhtumi toimumise ajal kehtinud liikluskindlustuse seadust.

§ 69. Kindlustuseaduse muutmine

Kindlustuseaduses (RT 1992, 48, 601; RT I 1995, 26–28, 355; 1996, 23, 455; 40, 773; 1998, 61, 979; 1999, 10, 155; 27, 389; 2000, 53, 343) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahv 19 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 19. Kindlustuslepingu vorm

- (1) Kindlustusleping on kindlustusandja ja kindlustusvõtja vahel sõlmitud kirjalik või suuline kokkulepe, mille kohaselt kindlustusvõtja kohustub tasuma lepingus märgitud kindlustusmakseid ning kindlustusandja kohustub kindlustusjuhtumi korral välja maksma kindlustussumma või -hüvitise või tegema lepingus ettenähtud teo.
- (2) Kindlustuslepingu sõlmimist tõendav dokument on kindlustuspoliis. Kindlustuspoliis peab sisaldama viite kõigile lepingu juurde kuuluvatele dokumentidele. Kui kindlustuspoliisil ei ole kindlustusvõtja allkirja, jõustub kindlustusleping alates kindlustusmaks nõuetekohasest tasumisest.»;

2)paragrahv 21 tunnistatakse kehtetuks.

§ 70. Kindlustustegevuse seaduse muutmine

Kindlustustegevuse seaduses (RT I 2000, 53, 343) tehakse järgmised täiendused:

1)paragrahvi 16 lõiget 2 täiendatakse punktiga 9 järgmises sõnastuses:

« 9) liikluskindlustuse kindlustusandja ei täida Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikme kohustusi või on välja arvatud Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmete hulgast.»;

2)paragrahvi 90 täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

« (5) Kindlustusandja poolt liikluskindlustuse seaduse § 50 lõikes 2 sätestatud tegevuskulude piirmäära ületamise eest – määratakse rahatrahv kuni kehtestatud piirmäära ületava summa ulatuses.

(6) Kindlustusandja poolt liikluskindlustuse seaduse § 50 lõikes 2 sätestatud kindlustustehnilise tulemi piirmäära ületamise eest – määratakse rahatrahv kuni kehtestatud piirmäära ületava summa ulatuses.»

§ 71. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseadust (RT I 1997, 80, 1344; 2000, 5, 32; 10, 58; 19, 117; 26, 150; 29, 168 ja 169; 39, 237; 49, 300; 54, 346 ja 349; 55, 365; 57, 372 ja 373; 59, 379; 60, õiend; 78, 498; 84, 534; 92, 597 ja 598; 95, 607 ja 611; 2001, 2, 2; 3, 4; 16, 69 ja 72; 27, 151; 31, 171; 34, 188 ja 189; 36, 201) täiendatakse §-ga 29⁴ järgmises sõnastuses:

«§ 29⁴. Riigilõivu tasumisest vabastamine riikliku autoregistri toimingutes

Liikluskindlustuse seaduse § 16 lõikes 1 sätestatud isikud on endale kuuluva sõiduki registreerimistunnistusele kasutaja kandmisel või registreerimistunnistuselt kasutaja kustutamisel vabastatud riigilõivu tasumisest.»

§ 72. Täitemenetluse seadustiku muutmine

Täitemenetluse seadustiku (RT I 1993, 49, 693; 2001, 29, 156) § 1 lõiget 1 täiendatakse punktiga 21 järgmises sõnastuses:

« 21) liikluskindlustuse lepingu kindlustusmaks ja maksevaba perioodi kolme- või kuuekordse kindlustusmaks sissenõudmisel liikluskindlustuse kindlustusandja nõudel.»

§ 73. Liikluskindlustuse seaduse kehtetuks tunnistamine

Liikluskindlustuse seadus (RT I 1995, 48, 744; 1996, 90, 1612; 1998, 2, 43; 60, 954; 2000, 49, 299) tunnistatakse kehtetuks.

§ 74. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2001. aasta 1. juunil.

Riigikogu esimees Toomas SAVI